

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 13. Catholica veritas, capite superiori afferta, probatur ex perspicuis
verbis Salvatoris, hoc Sacramentum instituentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

137 Oratio verò, quæ in Liturgiâ Jacobi, Basilii, & in Liturgiâ Græcorum, Christi verba subsequitur, non est nisi explicatio hujus mysterii, orationisque, quam Sacerdos, divina verba profereudo, Deoque per illa sacrificando, facere censetur, nec refertur ad tempus subsequens verba Christi, sed ad tempus quo verba Christi profertur. Nec enim aliam ob causam oratio illa subsequitur verba Salvatoris, nisi quia simul tempore non possumus & Salvatoris verba, & orationem illam profere: idcirco cogimur alia & alia verba successivè profere, ut ex Cardinali Bellarione Cardinalis Perronius observat Euchar. Auth. 15.

138 Vel dic cum Card. Bellarmino l. 4. de Sacram. Euchar. c. 14. oratione illâ Græcorum non peti, ut verba sonare videntur, mutationem panis in corpus Domini. Quippe quæ jam facta est. Sed peti confirmationem & stabilitatem rei jam factæ. Non quod Sacerdos timeat, ne evanescat munus jam consecratum; sed ut ostendat desiderium suum, & amorem erga præsentiam Domini corporis. Similis locutio est Marci 5. ubi mulieri quæ sanata fuerat per contactum fimbriæ Domini, Christus ait: Fides tua te salvam fecit, vade in pace, & esto sana à plaga tua. Ubi illud, esto sana, non significat voluisti sanari (jam enim sana erat); sed idem est, ac si dixisset: placeat quod sanata sis, ratum habeo quod factum est, &c.

CAPUT XII.

Corpus Christi, factâ consecratione, verè, realiter, & substantialiter commetur sub speciebus panis & vini.

139 Est veritas fidei, quam Catholici omnes constantè tenent, & credunt, 1. Christum ibi contineri verè, id est non solum in figura, vel signo. 2. realiter, id est non solum objective, per apprehensionem fidei. 3. substantialiter, id est non solum per virtutem & operationem, seu energiam, ut hæretici volunt.

140 Ideò verò Catholici omnes sic firmiter credunt, quia sic Christus in Evangelio testatur, sic Apostolus 1. Cor. 11. sic universalis Ecclesia, Orientalis & Occidentalis, semper tradidit & credidit ab Apostolorum tempore. Sic Græci Latinique Patres omnes, ab exordio nascentis Ecclesiæ usque ad tempora nostra tenuerunt, ut videre est apud Bellarminum & Gretium, continuata eorum testimonia, per singula sæcula profereutes. Sic denique octo Concilia Generalia declaraverunt, Nicænum I. & II. Ephesinum I. Lateranense II. Viennense, Constantiense, Florentinum, & Tridentinum sess. 13. c. 1. Tametsi enim ante tempora Caroli Calvi, Francorum Regis, nullus inventatur realem hanc Christi in Eucharistia præsentiam in dubium revocasse, idcirco nullus veterum Patrum contra hunc errorem reperitur expressè disputasse (si fortè excipias eos qui Christo veritatem carnis, sive Verbo veritatem Incarnationis denegarunt, de quibus S. Ignatius Martyr agit in epist. ad Smirnenes) divina tamen providentia dispoñit, ut in omnibus præfatis Conciliis, etiam in Nicæno I. momento: hæc hujus veritatis, divinæque erga homines charitatis illustre extaret testimonium, ut appareret, quam verè Tridentinum sess. 13. ante caput primum dixerit, eam à se à venerabili hoc & divino Eucharistia Sacramento doctrinam tradi, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Jesu Christo Domino nostro, & ejus Apostolis erudita, atque à Spiritu sancto, illi omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit.

141 Dixi nullum inveniri, ante tempora Caroli Calvi, qui veritatem hanc in dubium revocaverit. Primus enim qui eam in dubium revocasse dicitur, est Joannes Scotus) dicitur Erigena, cujus errorem & librum, in Concilio Verceilensi, sub Leone IX. damnatum fuisse asserit Lanfrancus, quemque pluribus aliis erroribus ac novitatibus maculatum fuisse demonstrat Author dissertationis super Joanne Scoto, apud Arnaldum perpet. fidei defen. l. 12. disert. 1. Hunc, circa idem tempus, in eo errore secutus dicitur Ratramus, sive Bertramus. Quem tamen vir apprime doctus D. Boileau, Doctor Sorbonicus, & Ecclesiæ Senonensis Decanus, realem Christi in Eucharistia præsentiam non negasse, sed asseruisse (post laudatum Arnaldum) ostendit in præfatione Apographi istius Authoris, quem ex Monasterio Lobienfi publici juris fecit.

142 Sed nec Joannes Securus suum hac de re errorem verbis disertis ac perspicuis, sed obcuris & involutis explicavit.

143 Primus proinde, qui contra hanc veritatem perspicue erravit, errorisque suum aperto Marte disseminavit, fuit Berengarius, Arehidiaconus Andegavensis, qui ex Ecclesiæ Matris sinu erumpens, quasi viperæus foetus, ejus viscera lacerare conatus, novam sæculo undecimo proculdum hæresim, affirmantem Christi corpus in Eucharistia verè & realiter non contineri, sed figuratè & metaphorice dumtaxat. Quam hæresim tametsi ter abjuraverit, tandemque in professione veritatis hujus mysterii anno 1088. nonagenarius obierit, Albigenses, & Wiclet tecuti sunt errantem, sed non penitentem, ipsique sæculo XVI. Zuinglius, Carolostadius, Calvinus, eorumque discipuli se adjunxerunt.

CAPUT XIII.

Catholica veritas, capite superiori asserita, probatur ex perspicuis verbis Salvatoris, hoc Sacramentum instrumentis.

144 Rectè Tridentinum cap. 1. supra relato veritatem hanc demonstrat ex verbis Salvatoris, utpote qui in institutione hujus Sacramenti, post panis viniq; benedictionem, se suum corpus illis (discipulis) præbere, ac suum sanguinem disferri ac perspicuis verbis testatus est, utque Matth. 26. Cœnantibus eis, accepit Jesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: accipite & comedite: HOC EST CORPUS MEUM. Et accipiens calicem gratias egit, & dedit illis, dicens: HIC EST ENIM SANGUIS MEUS, NOVI TESTAMENTI, QUI PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM. Marci 14. Accipit Jesus panem, & benedicens fregit, & dedit eis, & ait: sumite, hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens, dedit eis, & biberunt ex illo omnes, & ait illis: HIC EST SANGUIS MEUS, NOVI TESTAMENTI, QUI PRO MULTIS EFFUNDETUR. Luc. 22. Accepit pane, gratias egit, & fregit, & dedit eis, dicens: HOC EST CORPUS MEUM, quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam cœnavit, dicens: HIC CALIX NOVUM TESTAMENTUM EST IN MEO SANGUINE, QUI PRO VOBIS FUNDETUR. 1. Cor. 11. Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, & gratias agens, fregit, ac dixit, accipite, & manducate: HOC EST CORPUS MEUM, QUOD PRO VOBIS TRADATUR: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam

cenavit, dicens: HIC CALIX NOVUM TESTAMENTUM EST IN MEO SANGUINE: hoc facite, quotiescumque bibetis, in meam commemorationem.

145 Hæc dicta, & perspicua verba Salvatoris (uti Tridentinum ait loco citato) à sanctis Evangelistis commemorata, & à D. Paulo postea repetita, vim propriam illam & apertissimam significationem præ se ferant veræ, realis, & substantialis præsentia ejusdem Salvatoris, in hoc Sacramento, juxta quam à Patribus intellecta sunt (ita enim Majores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de sanctissimo hoc Sacramento differunt, apertissime professi sunt, ut videre licet apud laudatos Auctores Bellarminum, & Galetium, necnon apud piissimum Contentonum to. 8. differt. 1. c. 1. ubi clarissima profert testimonium SS. Dionysii, Ignatii Martyris, Justini, Irenæi, Tertulliani, Cypriani, Hilarii, Ambrosii, Cyrilli Hierosolymitani, Optati Milevitani, Basilii, Gregorii Theologi, Gregorii Nysseni, Epiphani, Chrysostomi, Hieronymi, Augustini, Cyrilli Alexandrini, Leonis Magni, Gregorii Magi) indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam conventibus & pravis hominibus ad fictivos & imaginarios tropos, quibus veritas carnis & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesie sensum detorqueri, quæ, tanquam columna & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut fatanica, delectata est, gravo semper & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscentes.

146 Si enim sponsa Christi Ecclesia columna est & firmamentum veritatis (ut reverè est, teste Apollolo 2. Timoth. 3.) à veritate abstrahant, in id impudenter sunt, quicumque, in re tam momentosa, ipsam erroris arguunt. Præsertim cum discretis ac perspicuis verbis illis in illa, Christum sub speciebus panis & vini verè, realiter & substantialiter præsentem; in toto Orbe Christiano semper crediderit, semper adoraverit, in eaque fide & adoratione à septemdecim sæculis semper perseveraverit.

147 Incredibile verò est columnam & firmamentum veritatis in errore tam grandi per tot sæcula permanisse, ut pro Deo fructulum panis per mille septingentos annos adoraverit. Incredibile (inquam) universam Ecclesiam in errore tam grandi à Christo decessum fuisse, contra solemnem promissionem, quam ipsi fecit in Evangelio, sese illi adfuturum usque ad consummationem sæculi, & ita adfuturum; ut portæ inferi adversus eam nunquam forent prævalitura.

148 Atqui portæ inferi adversus eam prævaluissent, si eam in errorem tam grandem induxissent, in coque tot sæculis detinuissent. Vana proinde, in id falsa fuisset illa Veritatis promissio. Quod absque blasphemia dici nequit.

149 Et si Ecclesia universa, post solemnem illam promissionem, & octo Conciliorum Generalium declarationem, in articulo tanti momenti equidem errasset, atque etiamnum erraret, nosque cum ipsa, verè Christo Salvatore dicere possemus: Domine, si error est, à te decepti sumus. Tu enim verbis planis ac perspicuis de veritate carnis & sanguinis tui in hoc Sacramento Ecclesiam tuam sponfam docuisti. Tu etiam, Domine, præcepisti, ut Ecclesiam, nos tu per tot Concilia docentem auderemus, in tantum, ut dixeris: Qui Ecclesiam non auderit, sit tibi velut Libanus & Publicanus. Tu denique Ecclesiam tuam per Apostolum tuum, columnam & firmamentum veritatis appellasti. Ergo si eam in re tanti momenti docentem audiendo erramus, à te decepti sumus. Si enim erramus, erramus, quia tibi (sic præcipienti) obediendo, eam sic docentem audimus,

ne (te Judice) simus veluti Ehnici & Publicani. Ideo ergo erramus, quia eam sequimur & audimus, quam columnam & firmamentum veritatis affirmasti. Tu es autem veritas & charitas.

Impossibile est ergo, quòd à te decepti simus. Impossibile proinde, quòd Ecclesiam in tam momentoso Religionis tuæ mysterio docentem audiendo erremus. Errant igitur, & palpabiliter errant Zuingliani, & Calviniani, qui cum non audiunt, sed erroris arguunt. Tantòque palpabilius errant, quantò evidentius contra se habent 1.º. clara & perspicua verba Scripturæ. 2.º. legitimam Scripturæ interpretationem. 3.º. Traditionem. 4.º. præscriptionem. 5.º. Theologicam rationem, ut videbitur in capitibus sequentibus.

CAPUT XIV.

Hæretici negantes Christum verè, realiter, & substantialiter in hoc Sacramento præsentem, contra se habent plana & perspicua Scripturæ verba.

TAm enim planè, tam perspicuè Christus in Scriptura dicit: hoc est corpus meum; quàm Spiritus sanctus in eadem Scriptura dicit: Verbum caro factum est. Verbum, Pater & Spiritus sanctus, hi tres unum sunt. Tam apertè ergo illa Salvatoris verba significant Christi corpus verè, realiter & substantialiter esse in hoc Sacramento, quàm verba illa Spiritus sancti significant Verbum verè, realiter & substantialiter esse incarnatum, tresque divinas Personas esse verè, realiter & substantialiter unum Deum. Neque enim verba illa Salvatoris propriam illam & apertissimam significationem præ se minus ferunt, juxta quam ab octo Conciliis Generalibus, & à Patribus omnibus intellecta sunt; quàm verba illa Spiritus sancti: ne minus flagitium est, priora illa verba ad fictivos & imaginarios tropos, quibus veritas carnis & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesie sensum detorqueri; quam posteriora verba ad similes tropos, quibus negatur veritas Dominicæ Incarnationis, unitatisque realis & substantialis trium divinarum Personarum.

CAPUT XV.

Habent etiam contra se legitimam Scripturæ interpretationem.

UT enim Scripturæ interpretatio legitima sit, servanda est regula magistralis eam interpretandi, tradita à SS. Patribus, Basilio homil. 9. in Hexæmeron, & Augustino l. 3. de doctr. Christi, c. 10. 11. & 19. necnon de Genesi ad litter. c. 1. & 7. tunc utique Scripturæ verba in proprio sensu accipienda esse, quando planè, perspicuè & ad litteram significant aliquid spectans ad fidem, vel mores, nullaque necessitas cogit, ea à proprio & literalis sensu, ad tropicum & improprium detorqueri.

Et ratio evidenter demonstrans necessitatem servandi regulam istam, est quia omnis Scripturarum de medio tolleretur auctoritas, omnique hæresi aperta foret janua, si proprium literalemque sensum tunc abicere liceret; nihilque foret in sacris Litteris admodò manifestum, nihil tam receptum in Ecclesia, quod trahere non liceret ad improprium sensum. Nihil ergo fixum, nihil per certitudinem à Scriptura erui posset, dum eam ad figuram & tropum pro arbitrio suo quisque traheret; sed Scriptura semper diceret, quod cuique placeret, non quod Spiritus sanctus per eam intelligi vellet.